

Signalizačná správa ÚKSÚP

Zdá sa, že ozaj už príde prvá vlna tropických dní, možno aj s teplotami nad 35°C. To znamená, že počasie bude priatť najmä škodcom.

V tomto období pravidelne lietajú aj motýle 2. generácie podkopáčikov, ktoré patria medzi tzv. **mínujúcich škodcov jabloní**. Ich škodlivosť je významná hlavne v **najteplejších oblastiach, teda v okresoch Dunajská Streda, Komárno a juh okresov Galanta, Šaľa a Nové Zámky**. Nakoľko je vývoj vegetácie oneskorený oproti priemeru, tak aj početnosť motýľov bude kulminovať približne o 10-12 dní. Na chemickú ochranu v čase rojenia približne v druhej polovici 25. týždňa možno použiť prípravky Decis EW 50, Decis Protech (aj v malospotrebitel'skom balení – MB), Delta EW 50, Dinastia, Karate Zeon 5 CS (aj MB), Ninja Zeon 5 CS a Lambdol a len v malospotrebitel'skom balení Decis Al, Sanium Ultra, Sanium Ultra Al a Samuraj alebo v čase kladenja vajíčok približne o 5-7 dní neskôr po rojení prípravok Spintor (aj MB). Len pripomíname, že v tomto roku sa toto ošetrovanie bude trochu prekrývať s ochranou proti obal'ovačovi jablčnému, minimálne pri druhom opakovanom ošetrovaní.

Vývoj **spridača amerického a mnišky zlatoritky** nie je momentálne veľmi intenzívny, ale avizované ustálené počasie ich vývoj určite urýchli. Preto upozorňujeme na ich prípadné premnoženie, najmä v neošetrovaných výsadbách alebo na prícestných alejách, prípadne v parkoch s vhodnými hostiteľmi. **Spridač americký** sa vyskytuje najmä v najteplejších oblastiach Slovenska. Z ovocných drevín napáda predovšetkým jablone, čerešne, orechy, morušu, bazu čiernu a celý rad ďalších i divorastúcich druhov. Z parkových drevín je pre spridača hlavným hostiteľom javorovec jaseňolistý.

Húsenice spridača sú chlpaté, žltozelené, na chrbte majú tmavší pásik. Liahnu sa približne od polovice júna. **Žijú vo veľkých skupinách a obžrané časti stromov obal'ujú pomerne nápadnou pavučinou a tvoria tzv. pavučinové hniezda**. V júli sa zakukľujú. Kukla býva tmavohnedá až čierna, uložená v pavučinovom kokóniku. Z kukiel sa v priebehu augusta liahnu motýle druhej generácie, ktoré kladú vajíčka a z nich sa liahne ďalšia generácia húseníc. Prezimujú kukly tejto druhej generácie.

Okrem spridača sa niekedy vyskytujú aj húsenice **mnišky zlatoritky**. Dospelé môžu byť až 40 mm dlhé, sú chlpaté a pestro sfarbené. Nežijú v spoločných hniezdach, ale sa rozliezajú jednotlivo po korune stromu. Prezimujú vo forme spoločných zámotkov, ktoré si vytvárajú na koncoch letorastov. Počas roka má mniška tiež 2 generácie.

Účinným spôsobom ochrany je mechanická likvidácia pavučinových hniezd spridača s húsenicami alebo zámotkov mnišok. Čiastočne účinný je aj predjarný postrek. **Pri chemickej ochrane počas vegetácie je potrebné zasiahnuť čo najmladšie húsenice**. Povolene prípravky sa používajú bez ohľadu na rastovú fázu ovocných stromov a taktiež vývinovú fázu húseníc. Na všetky ovocné druhy a okrasné rastliny sa môžu použiť prípravky Karate Zeon 5 CS (aj MB) Ninja Zeon 5 CS, a Lambdol a iba v malospotrebitel'skom balení Samuraj, ďalej Decis EW 50, Decis Protech (aj MB), Delta EW 50 a Dinastia a iba v malospotrebitel'skom balení Decis Al, Sanium Ultra a Sanium Ultra Al, na jadrovinu aj Explicit plus a Steward a iba na okrasné rastliny NeemAzal T/S a Scatto. **Všetky uvedené prípravky ničia vlastne húsenice všetkých motýľov, teda nielen spridača a mnišiek, ale aj piadiviek a pod.**

Keďže **vinič** začína kvitnúť, je čas na druhé paušálne ošetrovanie proti **múčnatke aj peronospóre** bez ohľadu na priebeh počasia. Je pravdou, že niektoré signalizačné metódy neupozorňujú na obe spomenuté choroby, ale pravidelné ošetrovanie pred kvitnutím proti obom chorobám sa vo väčšine vinohradov nevynecháva.

Ing. Stanislav Barok

ÚKSÚP – OOR

14.6.2021